

פרשת ויחל

"כָּל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׂנִים עָשָׂר וְזֹאת
אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ
אֲשֶׁר כָּבְרָתוֹ בְּרַךְ אֹתָם".
מ"ט כ"ח

מה בפרשה

יעקב חש שחייו קרבים לסופם. הוא קורא ליוסף בנו ומשביע אותו שלא יקבור אותו במצרים אלא בארץ כנען בקבר אבותיו. יוסף מגיע ליעקב החולה עם שני בניו. יעקב מספר ליוסף על הבטחת הקב"ה אליו בדבר ריבוי צאצאיו וירשת הארץ, ומזכיר את מותה רחל, אשתו האהובה ואימו של יוסף. יעקב מברך את יוסף ואת בניו מנשה ואפרים, ומכלילם כבניו למרות שהם נכדיו. הוא שם את יד ימינו על ראשו של אפרים הצעיר, ואת יד שמאל על ראשו של מנשה, הבכור. יוסף רואה זאת ונבוך. הוא מנסה להעביר את יד ימין של יעקב מאפרים למנשה. יעקב חלש וכמעט שאינו רואה אך הוא מתעקש לברכם כך. הוא מספר ליוסף כי הוא יודע שאפרים הצעיר ירבה ויתברך יותר מאחיו המבוגר ממנו. יעקב מברך את הבנים:

"הַמְלֹאךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל רָע וַיְבָרֶךְ אֶת הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתֵי אֲבֹרָהֶם וַיִּצְחַק וַיִּדְגּוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ" (מ"ח ט"ז)... "וַיְבָרֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים כְּאֲפָרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה וַיִּשֶׂם אֶת אֲפָרַיִם לְפָנָי מִנַּשֶּׁה" (מ"ח כ')

יעקב קורא לכל בניו על כדי להיפרד מהם ולברך אותם. הוא בוחר בברכות סמליות לבניו לפי אופיו של כל בן ועל פי תכונותיו. בברכותיו של יעקב הוא משווה את בניו לחיות שונות שאופיים דומה לאופי הבן.

לאחר מותו של יעקב, בניו מקיימים את שבועתו וקוברים אותו במערת המכפלה. אחיו של יוסף חוששים שכעת, שיעקב מת, ינקום בהם יוסף על מה שעשו לו, אך יוסף מרגיעם, ומבטיח להם שאין בליבו טינה כלפיהם. כעבור שנים-כשמבין יוסף שקרבים ימיו למות, מבקש גם הוא להיקבר בארץ כנען. כמו יעקב גם הוא מתנבא על כך שיבוא היום וה' ישיב את בני ישראל חזרה לארץ כנען. "וְהָיָה כִּי יִפְקֹד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהִעֲלָה אֶתְכֶם מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבֹרָהֶם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב:" (נ' כ"ד)

יוסף נפטר בגיל מאה ועשר שנים, ובכך מסתיים ספר בראשית. בניו של יעקב, צאצאיו של אברהם, הם עכשיו בני ישראל, עם גדול הנמצא במצרים.

מבט מקרוב

ברכות ופרידה: יעקב נפרד מבניו בברכה לכל אחד ברכה משלו לפי אופיו, ייחודו ואישיותו. דבר זה מראה שהכיר אותם לעומק. אנו למדים מיעקב על החשיבות של ברכות פרידה, אפילו בפרידה לזמן קצר. איזו תחושה יש לדעתכם בפרידה שכזו אם מברכים בדברים טובים את האחר? נסו לחשוב על ברכה שהייתם רוצים לברך אדם קרוב אליכם, הורים, סבים, או חברים ומכרים אחרים..

הידעת?

יעקב הוא הראשון בתורה שעליו נכתב כי חלה לפני שנפטר

מילה בפרשה

חָסֵד

טוֹבָה מְרֻבָּה, צְדָקָה, מַעֲשֵׂה אֱהָבָה וּנְדִיבוּת לֵב, יָחַס לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין.

הצעה למשחק

אם הייתי חיה איזו חיה הייתי?
ערכו סבב וענו על השאלה

שיר לפרשה

המלאך הגואל אותי- הדר בת ציון

חידה

יעקב ממשיל בחלק מברכותיו את בניו לבעלי חיים מסוימים. אילו בעלי חיים מופיעים בברכות?

(סגו 'לוטו' טזגא 'חוטו' לוטט 'לוטא 'טלוגא)

המלאך הגואל אותי- הדר בת ציון